

הפקת צבע משאריות המטבח

מידע:

כבר בתקופה קדומה החל האדם להפיק צבעים מהטבע במטרה לקשט וליפות את עצמו, את כליו ואת מلبושו. הצבעים הטבעיים ששימשו בעת העתיקה הופקו משלושה מקורות עיקריים: מינרלים, בעלי חיים וצמחים. תחילה השתמשו בצבעים פשוטים מאוד, "צבעי אדמה", שהוכנו מתחמוצת ברזל, אך בהמשך החלו להפיק צבעים ממקורות רבים. הצבעים שימשו בתחילה לצביעת הגוף, אך בהמשך גם לצביעת אריגים, כלים ועוד.

מקור מצוין לצבעים טבעיים נמצא בגינה ובבית. לדוגמא: שורשים, פרחים, זרעים, תבלינים ובלוטים. בוחרים את הצמח, הירק או הפרי על פי צבעם וכשהם בשלים ובשיא פריחתם. גזר למשל פיק כתום חזק, גווני ירוק אפשר להפיק מעלים, דשא, חזזית ועלי סלק. גוונים שונים של צהוב מיוצרים מראשי שן הארי, עלי חרדל ופולי קפה. חום אדמוני מפיקים מקליפות בצל, עלי תה ומגוון של קליפות עץ, וסלק או כרוב סגול יתנו צבע סגול עמוק.

ציוד נדרש:

קליפות סלק ושורש סלק

קליפות בצל (לא משנה לבן או סגול)

גלעיני אבוקדו

פלטה חשמלית

סירים לבישול

כפות לערבוב

קעריות

מכחולים

נייר עבה (בריסטול) בגודל A4

תהליך הפקת הצבע (בהדגמה של המורים):

קליפות בצל:

לאסוף קליפות של בצל בכמות גדולה.

לבשל את הקליפות ולהשרות אותן במים. מתקבל צבע חום-צהוב

קליפות סלק ושורש סלק:

להשרות סלק טרי או קליפות של סלק במים. מתקבל צבע סגול

גלעיני אבוקדו:

שלב ראשון- בישול גלעיני אבוקדו כ-40 דקות

שלה שני- חיתוך הגלעינים לפרוסות ובישול פעם נוספת כ- 40-60 ד' עם מים. מתקבל צבע שחור

הפקת צבע על ידי התלמידים:

*השריית תבלין כורכום במים

*השריית תבלין פפריקה במים

*השריית כרוב סגול במים

*השריית קפה במים

מהלך הפעילות:

- א. נסביר לתלמידים כיצד ניתן להפיק צבעים מחומרים טבעיים.
- ב. נחלק את הכיתה לקבוצות.
- ג. בכל קבוצה נשים את החומרים שמהם התלמידים יפיקו את הצבעים וגם קעריות עם הצבעים שהמורים הדגימו. מכחולים וניירות עבים לציור.
- ד. בכל קבוצה נשים מכחולים וניירות עבים לציור.
- ה. התלמידים יציירו ציור שקשור לטבע.